

Olsztyn, dnia 17 czerwca 2015 r.

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI**

FK-V.431.5.2015

**Szanowny Pan
Sławomir Kowalczyk
Wójt Gminy Świątki**

11-008 Świątki 87

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), przekazuję Panu treść wystąpienia pokontrolnego

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w siedzibie jednostki kontrolowanej, tj. w Urzędzie Gminy w Świątkach, 11-008 Świątki 87.

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli stanowiska pełnili:

- Pan Janusz Sypiański – Wójt Gminy, wybrany na to stanowisko w dniu 5 grudnia 2010 r.,
- Pan Sławomir Kowalczyk – Wójt Gminy, wybrany na to stanowisko w dniu 16 listopada 2014 r.,
- Pani Krystyna Dobrosława Sztajnborn – Skarbnik Gminy, powołana dnia 8 października 1993 r.

Kontrola została przeprowadzona przez pracownika Wydziału Finansów i Kontroli Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – Bożenę Wójcik starszego inspektora wojewódzkiego, na podstawie pisemnego imiennego upoważnienia do kontroli Nr FK-VI.0030.265.2015 z dnia 20 marca 2015 r., wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego.

Termin kontroli: od 24 marca 2015 r. do 5 maja 2015 r.

Zakres kontroli:

- przedmiot kontroli: prawidłowość wykorzystania dotacji celowych udzielonych z budżetu państwa oraz wykonanie dochodów budżetu państwa,
- okres objęty kontrolą: 2014 rok.

Kontrola została odnotowana w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod pozycją nr 2 na 2015 r

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej, w związku z art. 175 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.).

[Akta kontroli: I.1-28]

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Gminy ocenia się

pozytywnie z uchybieniami

Powyższą ocenę ogólną uzasadniają następujące oceny częściowe i ustalenia kontroli:

I. W zakresie budżetu jednostki samorządu terytorialnego i jego zmian oraz sprawozdawczości budżetowej.

1. Wojewoda Warmińsko - Mazurski decyzją nr FK 11/2014 z dnia 20 lutego 2014 r. ustalił dla Gminy Świątki plan dotacji udzielonych z budżetu państwa na 2014 r. w wysokości **2 045 971,00 zł**. Ww. plan został zmieniony 32 decyzjami Wojewody na łączną kwotę 1 986 616,20 zł, w tym zwiększenia – 1 691 976,27 zł oraz zmniejszenia – 294 639,93 zł.
2. Wielkość planu dotacji udzielonych z budżetu państwa wg stanu na dzień 31 grudnia 2014 r. wyniosła **3 443 307,34 zł**. Gmina otrzymała z budżetu państwa w 2014 r. dotacje w łącznej wysokości **3 443 002,34 zł**, z czego wykorzystowała **3 402 663,51 zł**.

Ponadto, decyzją Wojewody Nr FK 361/2014 z dnia 15 grudnia 2014 r. dokonano blokady wydatków w rozdziale 85295 w łącznej wysokości 305,00 zł.

Kwota dotacji niewykorzystanych w łącznej wysokości **40 338,83 zł**, co do zasady została zwrócona na rachunek bankowy Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie z zachowaniem terminu określonego w art. 168 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, za wyjątkiem kwoty 2,56 zł z rozdziału 85215 przeznaczonej na pokrycie kosztów wypłacania dodatku energetycznego, która została zwrócona w dniu 5 lutego 2015 r. , tj. 16 dni po terminie (termin zwrotu do 20 stycznia roku następnego).

W sprawie zwrotu dotacji po ustawowo określonym terminie wyjaśnienie złożyła Pani Małgorzata Podpora - księgowa Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, z którego wynika, że z uwagi na brak wydatków rzeczowych w I kwartale 2014 r., stosownie do pisma Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie należało zwrócić część dotacji w kwocie 2,56 zł przypadającej na ww. okres (rozliczenie dotacji winno być dokonywane po zakończeniu poszczególnych kwartałów danego roku). Jednak dopiero po uzyskaniu telefonicznej informacji z Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie o konieczności zwrotu dotacji przypadającej na koszty obsługi w I kwartale niezwłocznie przekazano ją do ww. Urzędu.

Największe niewykorzystanie dotacji w stosunku do kwot planowanych, zgodnie ze złożonym wyjaśnieniami, spowodowane było:

- w rozdziale 85415 – ogółem kwota 28 341,61zł, w tym: kwota 27 663,06 zł – brakiem środków na zabezpieczenie wkładu własnego na zadanie dot. pomocy materialnej dla uczniów oraz kwota 678,55 zł – złożeniem przez rodziców faktur na mniejszą wartość niż kwota przeznaczona na wyprawkę dla jednego ucznia (wyjaśnienie Pani Krystyny Dobrosławy Sztajnborn – Skarbnika Gminy),
- w rozdziale 85212 kwota 7 650,38 zł – zmniejszeniem liczby osób uprawnionych do pobrania świadczeń finansowanych z dotacji (wyjaśnienie Pani Małgorzaty Podpora – księgowej).

[Akta kontroli: II. 1-25, 65-67]

3. W trakcie kontroli sprawdzono prawidłowość wprowadzenia planu dotacji udzielonych przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego do budżetu gminy i ustalono, że w powyższym zakresie jednostka wypełniła dyspozycję art. 257 pkt. 1 ustawy o finansach publicznych.
4. Prawidłowość i rzetelność sprawozdań budżetowych, tj.:
 - Rb-27ZZ zbiorczego za okres od początku roku do końca IV kwartału 2014 r.,
 - Rb-50 zbiorczego o wydatkach od początku roku do końca IV kwartału 2014 r.,
 - Rb-50 jednostkowego o dotacjach za IV kwartał 2014 r.,
 składanych przez gminę do Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, sprawdzono na podstawie porównania danych zawartych w sprawozdaniach budżetowych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej Gminy oraz ze sprawozdań jednostkowych składanych przez jednostki podległe, tj. Urząd Gminy w Świątkach i Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świątkach.
 W wyniku kontroli stwierdzono, że:
 - dane wykazane w zbiorczych sprawozdaniach Rb-27ZZ i Rb-50 o wydatkach były zgodne z danymi wykazanymi w jednostkowych sprawozdaniach,
 - dane wykazane w jednostkowym sprawozdaniu Rb-27ZZ sporządzonym przez Urząd Gminy były zgodne z ewidencją księgową,
 - dane wykazane w jednostkowym sprawozdaniu Rb-50 o dotacjach były zgodne z ewidencją księgową gminy,
 - ww. sprawozdania sporządzane były w sposób czytelny i trwałe, zawierały podpisy Wójta, Skarbnika (sprawozdania zbiorcze), Głównego księgowego oraz Kierownika jednostki organizacyjnej (sprawozdania jednostkowe).
5. Ponadto w toku kontroli sprawdzono terminowość przekazywania ww. sprawozdań budżetowych za I, II, III i IV kwartał 2014 r., do Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie i ustalono, że były przekazywane z zachowaniem terminów określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2014 r. poz. 119).

[Akta kontroli: II.26-64]

6. Działalność jednostki w kontrolowanym obszarze ocenia się **pozytywnie**.

II. W zakresie prawidłowości wykorzystania dotacji celowych udzielonych z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin) ustawami - § 2010.

1. Wielkość planu dotacji udzielonych z budżetu państwa wg stanu na dzień 31 grudnia 2014 r. wyniosła **2 246 660,34 zł**. Gmina Świątki otrzymała z budżetu państwa w 2014 r. dotacje w łącznej wysokości **2 246 355,34 zł**, z czego wykorzystwała **2 236 513,18 zł**, tj. 99,55%.

Wykorzystane środki finansowe pochodziły z:

➤ ustawy budżetowej – **1 534 470,80 zł**, w tym:

- rozdział 75011 – 29 519,00 zł,
- rozdział 85195 – 270,00 zł,
- rozdział 85212 – 1 495 254,00 zł,
- rozdział 85213 – 9 427,80 zł,

➤ rezerw celowych – **702 042,38 zł**, w tym:

- rozdział 01095 – 519 460,81 zł,
- rozdział 80101 – 5 324,36 zł,
- rozdział 85212 – 144 303,62 zł,
- rozdział 85215 – 503,34 zł,
- rozdział 85219 – 4 434,25 zł,
- rozdział 85295 – 28 016,00 zł.

2. W wyniku analizy prawidłowości przyznania wynagrodzeń w 2014 r., dokonanej na podstawie: umów o pracę (wraz z aneksami), zakresów czynności pracowników Urzędu Gminy (rozdział 75011) oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świątkach (rozdział 85212) opłaconych w ramach otrzymanych dotacji ustalono, że wartości poszczególnych składników płac były zgodne z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa.
3. Na podstawie dokumentacji źródłowej, tj.: dowodów księgowych objętych założoną do kontroli próbą oraz zestawień sporządzanych w toku kontroli przez pracowników jednostki kontrolowanej i sprawozdań z rozliczenia poszczególnych dotacji składanych do Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie stwierdzono, że zgodnie z art. 168 ust. 4 ustawy o finansach publicznych wykorzystanie dotacji nastąpiło przez zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacje były udzielone.

[Akta kontroli: II.20, 22, III. 1-91]

4. Dowody księgowe na podstawie, których realizowano wydatki:
- zawierały wszystkie niezbędne elementy wymienione w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U z 2013 r., poz. 330 ze zm.),
 - zostały prawidłowo zadekretowane (odpowiednie konto zespołu 4 w korespondencji z kontem zespołu 2), tj. zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont

dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. poz.289 ze zm.) – dotyczy wydatków księgowanych w GOPS w Świątkach,

- zatwierdzone były do zapłaty przez Kierownika jednostki i Skarbnika (Głównego księgowego jednostki).

5. Stwierdzone nieprawidłowości

5.1 w zakresie dokonania zwrotu podatku akcyzowego producentowi rolnemu ustalono, że na podstawie decyzji Wójta Gminy Świątki nr Fn 3151.96.2014 z dnia 10 marca 2014 r. wypłacono w dniu 29 kwietnia 2014 r. zwrot podatku akcyzowego w nieprawidłowej wysokości, tj. 2 080,07 zł, zamiast 2 070,57 zł.

Naruszono w tym zakresie art. 4 ustawy z dnia 10 marca 2006 roku o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej, który stanowi, że kwotę zwrotu podatku ustala się jako iloczyn ilości oleju napędowego zakupionego przez producenta rolnego, wynikającej z faktur VAT i stawki oleju napędowego zakupionego przez producenta rolnego obowiązującej w dniu złożenia wniosku.

Powyższe skutkowało pobraniem dotacji przez Gminę w nadmiernej wysokości, tj. o 9,50 zł więcej niż należało wypłacić na podstawie załączonych faktur.

Przyczyną takiego stanu rzeczy był błąd pracownika wykonującego czynności związane z wypłatą zwrotu podatku (sporządzanie decyzji) polegający na naliczeniu do zwrotu o 10 litrów oleju napędowego więcej niż wynikało z faktur dołączonych do wniosku producenta rolnego.

W toku kontroli, tj. w dniu 5 maja 2015 r. dotacja nadmiernie pobrana w kwocie 9,50 zł, została zwrócona na rachunek Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie.

Osoba odpowiedzialna – Pani Anna Ustianowska, inspektor w Referacie Finansów.

5.2 w zakresie dekretacji dowodów księgowych ustalono, że wydatki realizowane przez Urząd Gminy księgowano według dekretacji – odpowiednie konto zespołu 4 w korespondencji z kontem 130, tj. z pominięciem konta 201 *Rozrachunki z dostawcami i odbiorcami*, co jest niezgodne z zasadami funkcjonowania tego konta określonymi w załączniku nr 3 do ww. rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

Ponadto, naruszono w tym zakresie przepisy art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, który nakazuje ujmowanie w księgach rachunkowych jednostek sektora finansów publicznych wszystkich etapów rozliczeń poprzedzających płatność wydatków

oraz przepisy art. 20 ust. 1 ww. ustawy o rachunkowości, stanowiącego iż do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.

Powyższy sposób księgowania kosztów uniemożliwiał bieżące śledzenie stanu rozliczeń jednostki z poszczególnymi kontrahentami oraz z poszczególnych tytułów zobowiązań.

Zgodnie z pisemnym wyjaśnieniem złożonym przez Panią Janinę Smut, inspektora księgowanie wydatków z pominięciem konta 201 *Rozrachunki z dostawcami i odbiorcami* wynikało z wewnętrznych uregulowań, tj. Zarządzenia Wójta Gminy Nr 13/2013 z dnia 31 grudnia 2013 r. w sprawie zasad rachunkowości i zakładowych planów kont. Na koncie 201 prowadzona jest ewidencja faktur zapłaconych w następnym miesiącu za miesiąc poprzedni do dnia 8 następnego miesiąca.

Osoba odpowiedzialna – Pani Janina Smut, inspektor w Referacie Finansowym.

5.3 w zakresie klasyfikacji wydatków ustalono, że:

- w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Świątkach błędnie zaklasyfikowano wydatek poniesiony na szkolenie z zakresu świadczeń rodzinnych ujęty w fakturze VAT nr 1929/06/2014 r. z dnia 10 czerwca 2014 r. na kwotę 339,00 zł, tj. w § 4300, zamiast w § 4700.

Zgodnie ze złożonym przez Panią Małgorzatę Podporę, księgową wyjaśnieniem, wynikało to z pomyłki popełnionej nieświadomie przez pracownika odpowiedzialnego za księgowanie dokumentów.

Osoba odpowiedzialna – Pani Małgorzata Podpora, księgowa GOPS.

- W Urzędzie Gminy w Świątkach błędnie zaklasyfikowano środki dotacji rozdziału 80101 przeznaczone na wyposażenie szkół w podręczniki oraz materiały edukacyjne i szkoleniowe. Powyższe środki zostały częściowo zaplanowane i wydatkowane w § 3110, zamiast w § 4240 (dotyczy kwoty 5 271,64 zł).

Zgodnie ze złożonym przez Panią Krystynę Dobrosławę Sztajnborn, Skarbnika Gminy wyjaśnieniem, spowodowane to było błędem popełnionym podczas planowania i wydatkowania ww. dotacji.

Powyższe działania były sprzeczne z przepisami art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych w związku z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz.U. Nr 38, poz. 207 ze zm.).

Skutkowało to naruszeniem jednolitych zasad w zakresie planowania, wykonania i ewidencjonowania wydatków.

Osoba odpowiedzialna – Pani Krystyna Dobrosława Sztajnborn, Skarbnik Gminy.

[Akta kontroli: III. 92-146]

6. Działalność jednostki w kontrolowanym obszarze, pomimo stwierdzenia odstępstw od stanu pożądanego, ocenia się **pozytywnie**.

III. W zakresie prawidłowości wykorzystania dotacji celowych udzielonych z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin) oraz na realizację zadań bieżących z zakresu edukacyjnej opieki wychowawczej finansowanej w całości przez budżet państwa w ramach programów rządowych - § 2030 i § 2040.

1. Wielkość planu dotacji udzielonych z budżetu państwa wg stanu na dzień 31 grudnia 2014 r. wyniosła **1 196 647,00 zł**. Gmina otrzymała z budżetu państwa w 2014 r. dotacje w łącznej wysokości **1 196 647,00 zł**, z czego wykorzystwała **1 166 150,33 zł**, tj. 97,45%.

Wykorzystane środki finansowe pochodziły z:

- ustawy budżetowej – **400 381,00 zł**, w tym:
 - rozdział 85213 – 8 698,00 zł,
 - rozdział 85214 – 122 113,00 zł,
 - rozdział 85216 – 38 493,00 zł,
 - rozdział 85219 – 93 077,00 zł,
 - rozdział 85295 – 138 000,00 zł,
- rezerw celowych – **765 769,33 zł**, w tym:
 - rozdział 80104 – 125 464,67 zł,
 - rozdział 85206 – 40 000,00 zł,
 - rozdział 85213 – 4 841,19 zł,
 - rozdział 85214 – 306 752,00 zł,
 - rozdział 85216 – 122 678,08 zł,
 - rozdział 85415 – 166 033,39 zł.

2. W wyniku analizy prawidłowości przyznania wynagrodzeń w 2014 r. dokonanej na podstawie: umów o pracę (wraz z aneksami), zakresów czynności oraz rocznych kartotek zarobkowych pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, opłaconych w ramach otrzymanych dotacji (rozdział: 85219) ustalono, że wartości poszczególnych składników płac były zgodne z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa.
3. Na podstawie dokumentacji źródłowej, tj.: dowodów księgowych objętych założoną do kontroli próbą oraz zestawień sporządzanych w toku kontroli przez pracowników jednostki kontrolowanej i sprawozdań z rozliczenia poszczególnych dotacji składanych do Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie stwierdzono, że zgodnie z art. 168 ust. 4 ustawy o finansach publicznych wykorzystanie dotacji nastąpiło przez zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacje były udzielone.
4. Gmina zapewniła wkład własny wynikający z przepisów art. 128 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym kwota dotacji na dofinansowanie zadań własnych bieżących i inwestycyjnych nie może stanowić więcej niż 80% kosztów realizacji zadania, chyba że odrębne ustawy stanowią inaczej, w następujących rozdziałach:

- 80104 Przedszkola,
- 85219 Ośrodki pomocy społecznej,
- 85415 Pomoc materialna dla uczniów.

Wkład własny nie był wymagany w poniższych rozdziałach:

- 85213 Składki na ubezpieczenie zdrowotne, opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej,
- 85214 Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe,
- 85216 Zasiłki stałe,

na podstawie odrębnych przepisów ustawy o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.).

Ponadto ustalono, że w:

- rozdziale 85295 został zachowany wkład własny wynikający z porozumienia zawartego z Wojewodą Warmińsko-Mazurskim na realizację programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”,
- w rozdziale 85206 dotacja została wykorzystana zgodnie z umową PS-I.3146.9.99.2014 r. zawartą w dniu 26 maja 2014 r. pomiędzy Wojewodą Warmińsko-Mazurskim a Gminą Świątki.

5. Na podstawie zestawień sporządzanych w trakcie kontroli przez pracowników jednostki kontrolowanej, listy płac i sprawozdań z rozliczenia poszczególnych dotacji składanych do Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie stwierdzono, że zgodnie z art. 168 ust 4 ustawy o finansach publicznych wykorzystanie dotacji nastąpiło przez zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacje były udzielone.
6. Działalność jednostki w kontrolowanym obszarze ocenia się **pozytywnie**.

[Akta kontroli: II. 21,23, IV.1-52]

IV. W zakresie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

Z uwagi na fakt, iż w Gminie Świątki w okresie kontrolowanym nie przeprowadzono postępowania o udzielenie zamówienia publicznego z udziałem środków budżetu państwa odstąpiono od kontroli i oceny obszaru w tym zakresie.

V. W zakresie należności oraz prawidłowości i terminowości pobierania a także przekazywania dochodów budżetu państwa związanych z realizacją zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego - § 2350.

1. Należności z tytułu realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej

1.1. Na dzień 31 grudnia 2014 r. łączny stan należności związanych z realizacją zadań zleconych wynosił **1 613 464,35 zł**, w tym:

- w rozdziale 75011 w § 0690 z tytułu opłat za udostępnienie danych osobowych, o których mowa w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 listopada

- 2008 r. w sprawie wysokości opłat za udostępnienie danych ze zbiorów meldunkowych, ewidencji wydanych i unieważnionych dowodów osobistych, zbioru PESEL, ogólnokrajowej ewidencji wydanych i unieważnionych dowodów osobistych oraz sposobu wnoszenia tych opłat (Dz.U. z 2008 r. Nr 207, poz. 1298) – 155,00 zł,
- w rozdziale 85212 w łącznej wysokości 1 613 309,35 zł, w tym:
- w § 0980 z tytułu zwrotu świadczeń udzielonych z funduszu alimentacyjnego – 1 286 298,08 zł,
 - w § 0970 z tytułu zwrotu udzielonych zaliczek alimentacyjnych – 324 247,89 zł,
 - w § 0920 z tytułu odsetek od funduszu alimentacyjnego – 2 763,38 zł,
- o których mowa w przepisach ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2012, poz. 1228 ze zm.).

- 1.2. W trakcie kontroli poddano analizie prawidłowość ustalenia należności w 2014 r. wobec:
- 5 podmiotów, które dokonały opłaty za udostępnienie danych osobowych, na łączną kwotę 155,00 zł,
 - 10 dłużników, których dotyczą najwyższe kwoty należności z tytułu zwrotu świadczeń udzielonych z funduszu alimentacyjnego wg stanu na 31 grudnia 2014 r., na łączną kwotę 102 369,49 zł (w tym odsetki – 8 402,24 zł).

Ustalenia:

- należności z tytułu opłat za udostępnianie danych osobowych ustalone były na zasadach określonych w art. 44h ustawy z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych (j.t. Dz. U. z 2006 r., Nr 139, poz. 993 ze zm.),
- należności z tytułu funduszu alimentacyjnego ustalone były zgodnie z art. 27 ust. 1 i ust. 1a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, tj. dłużnik alimentacyjny zobowiązany jest do zwrotu właściwemu organowi wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od pierwszego dnia po dniu wypłaty świadczenia. Zgodnie z art. 27 ust. 2 ww. ustawy jednostka wydawała po zakończeniu okresu świadczeniowego decyzję administracyjną w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

2. Należności wymagalne oraz czynności windykacyjne

- 2.1. W toku kontroli ustalono, że w 2014 r. stan należności wymagalnych związanych z realizacją zadań zleconych dotyczył rozdziału 85212, tj.: zwrotu świadczeń udzielonych z funduszu alimentacyjnego oraz udzielonych zaliczek alimentacyjnych i wynosił:

- na dzień 1 stycznia 2014 r. – 1 332 891,18 zł,
 - na dzień 31 grudnia 2014 r. – 1 599 551,40 zł
- i wzrósł w ciągu roku o kwotę **266 660,22 zł**.

Zgodnie z pisemnym wyjaśnieniem Pani Małgorzaty Podpora, księgowej GOPS, wzrost w ciągu 2014 r. wysokości należności wymagalnych w rozdziale 85212 spowodowany był zwiększeniem liczby osób korzystających ze świadczeń udzielanych z funduszu

alimentacyjnego. Jednocześnie zasądzone przez sądy podwyżki alimentów skutkowały zwiększeniem kwoty świadczeń udzielonych z funduszu alimentacyjnego.

2.2. Szczegółowej kontroli poddano podjęte działania windykacyjne należności stanowiących dochody budżetu państwa wobec 10 największych dłużników alimentacyjnych i stwierdzono, że podejmowane przez Gminę działania w zakresie ustalania należności pieniężnych, zgodne były z dyspozycją zawartą w art. 42 ust. 5 ustawy o finansach publicznych, który stanowi, iż jednostki sektora finansów publicznych są obowiązane do ustalania przypadających im należności pieniężnych, w tym mających charakter cywilnoprawny.

2.3. Wysyłane upomnienia oraz wystawiane tytuły wykonawcze były rejestrowane w prowadzonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej stosownych ewidencjach, zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. Nr 137, poz. 1541 ze zm.) – obowiązującego do 22 maja 2014 r.

2.4. W okresie kontrolowanym nie wydawano decyzji w sprawie:

- rozłożenia na raty,
- umorzenia,
- wygaszenia

należności stanowiących dochody budżetu państwa.

Ponadto, w toku kontroli ustalono, że wystąpił jeden przypadek odroczenia terminu płatności należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w kwocie 8 486,43 zł wraz z należnymi odsetkami naliczonymi na dzień 10 grudnia 2013 r. na podstawie art. 30 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, stanowiącego, że organ właściwy wierzyciela może na wniosek dłużnika alimentacyjnego umorzyć jego należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego łącznie z odsetkami w całości lub części, odroczyć termin płatności lub rozłożyć na raty uwzględniając jego sytuację dochodową i rodzinną.

Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

[Akta kontroli: II.57-63, V.1-155]

3. Dochody budżetu państwa związane z realizacją zadań zleconych z zakresu administracji rządowej

3.1 Zaplanowane, decyzją Wojewody Nr FK 11/2014 z dnia 20 lutego 2014 r., dochody budżetu państwa w wysokości **8 316,00 zł** wykonane zostały w łącznej kwocie **5 788,93 zł**, co stanowiło 69,61% planu, w tym:

- w rozdziale 75011 w § 0690 z tytułu opłat za udostępnianie danych osobowych – 147,25 zł,
- w rozdziale 85212 w § 0980 z tytułu udzielonych świadczeń z funduszu alimentacyjnego – 5 641,68 zł.

Ponadto poza planem w rozdziale 85212 wykonano dochody z tytułu:

- w § 0920 odsetek od udzielonych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w kwocie 2 763,38 zł,
- w § 0970 udzielonych zaliczek alimentacyjnych 904,31 zł.

Zgodnie ze złożonym przez Panią Małgorzatę Podpora, księgowej GOPS, wyjaśnieniem niskie wykonanie planu dochodów budżetu państwa spowodowane było małą ilością wyegzekwowanych środków od dłużników alimentacyjnych.

- 3.2 Dochody uzyskiwane z tytułu realizacji zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych przekazywane były do Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w wysokościach wynikających z obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa.

[Akta kontroli: II.57-63, V.134-164]

4. Stwierdzone nieprawidłowości:

- 4.1 Nie podejmowano w stosunku do zobowiązanych (dłużników alimentacyjnych) na bieżąco działań egzekucyjnych zmierzających do wykonania zobowiązania (uregulowania należności) na łączną kwotę 102 369,49 zł, w tym odsetki 8 402,24 zł. Dni zwłoki wynosiły od 5 do 55 dni.

Powyższe działania naruszały przepisy art. 42 ust. 5 ustawy o finansach publicznych, w związku z przepisami § 4-6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 maja 2014 r. w sprawie trybu postępowania wierzycieli należności pieniężnych przy podejmowaniu czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych (Dz.U. poz. 656), zgodnie z którymi jednostki sektora finansów publicznych są obowiązane do terminowego podejmowania w stosunku do zobowiązanych czynności zmierzających do wykonania zobowiązania. Wierzyciel niezwłocznie doręcza zobowiązanemu upomnienie i tytuł wykonawczy, w przypadku gdy łączna wysokość należności pieniężnych wraz z odsetkami z tytułu niezapłacenia w terminie należności pieniężnej nie przekroczy dziesięciokrotność kosztów upomnienia albo gdy okres do upływu terminu przedawnienia należności pieniężnej jest krótszy niż 6 miesięcy.

Zgodnie ze złożonym przez Panią Teresę Czekalską, podinspektora ds. świadczeń alimentacyjnych wyjaśnieniem, opóźnienia działań windykacyjnych wynikły z konieczności przeprowadzenia w tym samym okresie czasu wielu wywiadów alimentacyjnych z dłużnikami, po których należało sporządzić informacje do organu właściwego wierzyciela, komornika sądowego prowadzącego postępowanie. Ponadto opóźnienia te wynikały z faktu nieustannego motywowania dłużników alimentacyjnych poprzez rozmowy bezpośrednie lub telefoniczne do dokonania wpłat, ponieważ doświadczenie z poprzednich lat wskazywało na to, że przedmiotowi dłużnicy po upływie terminu mobilizowali się i dokonywali niewielkich wpłat. Mając na uwadze niski poziom ścisłości należności powyższe nieznaczne nie zachowanie terminu windykacji dawało szansę dłużnikom na podjęcie jakiegokolwiek pracy i dokonanie nawet najmniejszej wpłaty. Jednocześnie należy podkreślić, iż w okresie kiedy należało dokonać terminowego podjęcia działań windykacyjnych pracownica odpowiedzialna za ich wykonanie realizowała, także inne czynności wynikające z zakresu czynności.

Nie podejmowanie na bieżąco działań mających na celu wyegzekwowanie należności budżetu państwa może stanowić naruszenie dyscypliny finansów publicznych, za czyn określony w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Osoby odpowiedzialne – Pani Ewa Janik, Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świątkach,
– Pani Teresa Czekalska, podinspektor ds. świadczeń alimentacyjnych.

4.2 Niedokonywano na koniec każdego kwartału przypisu odsetek od nieterminowych płatności z funduszu alimentacyjnego, co było niezgodne z przepisami art. 40 ust. 2 pkt. 3 ustawy o finansach publicznych.

Ustalono, że w 2014 r. nie dokonano przypisu odsetek od nieterminowych płatności na łączną kwotę 141 856,98 zł.

Zgodnie ze złożonym przez Panią Małgorzatę Podpora, księgową GOPS, wyjaśnieniem zaniechanie przypisu odsetek spowodowane było błędnym przekonaniem, iż prowadzona w GOPS ewidencja księgową obejmująca wyłącznie przypis wpłaconych odsetek od dłużników alimentacyjnych jest prawidłowa.

Pozostałe odsetki były naliczane przez program komputerowy obsługujący fundusz alimentacyjny.

Osoba odpowiedzialna – Pani Małgorzata Podpora, księgową GOPS.

4.3 Nieterminowo przekazywano na rachunek bankowy Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie zrealizowane dochody budżetu państwa na łączną kwotę 562,90 zł (w 4 przypadkach), w tym: z tytułu udostępniania danych meldunkowych na kwotę 117,80 zł oraz z tytułu zwrotu świadczeń udzielonych z funduszu alimentacyjnego 445,10 zł.

Dni zwłoki wynosiły od 1 do 25 dni.

Działaniem tym naruszono przepisy art. 255 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Powyższe działanie skutkowało powstaniem zaległości na rachunku dochodów budżetu państwa.

W powyższej sprawie pisemne wyjaśnienie złożyła Pani Krystyna Dobrosława Sztajnborn, Skarbnik Gminy, z którego wynika, iż przyczynami uchybienia terminów przekazania dochodów było:

- brak podpisu przelewu dochodów, przez osobę uprawnioną w dniu ustawowo wskazanym do przekazania ich, do budżetu państwa,
- przebywanie pracownika odpowiedzialnego za odprowadzanie dochodów na urlopie wypoczynkowym,
- niedopatrzenie przy analizowaniu wyciągów bankowych.

Osoba odpowiedzialna – Pani Jadwiga Wiśniewska, kasjer.

4.4 Nieprzekazano zrealizowanych dochodów budżetu państwa z tytułu kosztów upomnienia na łączną kwotę 20,40 zł, czym naruszono przepisy art. 4 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tj. Dz. U. z 2014 r. poz. 1115 ze zm.), zgodnie z którym 5% dochodów uzyskiwanych na rzecz do budżetu państwa w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami stanowi dochód własny gminy Świątki, natomiast pozostałe 95% stanowi dochód budżetu państwa.

Skutkowało to powstaniem zaległości na rachunku dochodów budżetu państwa.

W powyższej sprawie wyjaśnienie złożyła Pani Krystyna Dobrosława Sztajnborn – Skarbnik, z którego wynika, iż przyczyną nie przekazania dochodów budżetu państwa z tytułu kosztów upomnień było błędne przekonanie, iż przepisy prawa nie określają jednoznacznie konieczności ich odprowadzenia do budżetu państwa.

Osoba odpowiedzialna – Pani Jadwiga Wiśniewska, kasjer.

W trakcie czynności kontrolnych, tj. w dniach 29 kwietnia 2015 r. (kwota 17,16 zł) oraz 5 maja 2015 r. (kwota 3,24 zł) dochody z tytułu kosztów upomnienia w łącznej wysokości 20,40 zł zostały przekazane na rachunek bankowy Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie.

5. Działalność jednostki w kontrolowanym obszarze ocenia się **pozytywnie z uchybieniami**.

[Akta kontroli: V.3-172]

Do ustaleń kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze powyższą ocenę i wnioski zalecam:

1. Dostosowanie obowiązujących w Urzędzie Gminy regulacji wewnętrznych w zakresie księgowania operacji gospodarczych związanych z zaciąganiem zobowiązań i dokonywaniem wydatków do powszechnie obowiązujących przepisów prawa w celu ich ewidencjonowania z uwzględnieniem kont *Zespołu 2 Rozrachunki i rozliczenia*.
2. Zobowiązanie pracowników Urzędu Gminy w Świątkach do:
 - odprowadzania na rachunek bankowy Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego zrealizowanych dochodów z tytułu kosztów upomnień oraz terminowego przekazywania pozostałych dochodów budżetu państwa,
 - prawidłowego wyliczania wysokości zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej osobom uprawnionym,
 - prawidłowego klasyfikowania wydatków budżetowych, a w szczególności do ujmowania środków dotacji (rozdział 80101) przeznaczonych na wyposażenie szkół w podręczniki oraz materiały edukacyjne i szkoleniowe w § 4240 *Zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek*.

3. Zobowiązanie pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świątkach do:
- terminowego podejmowania, w stosunku do dłużników alimentacyjnych, czynności zmierzających do wykonania ciążących na nich zobowiązań,
 - przypisywania, na odpowiednie konto księgowo, odsetek od nieterminowych płatności należności budżetu państwa z tytułu udzielonych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, nie później niż na koniec poszczególnych kwartałów,
 - prawidłowego klasyfikowania wydatków budżetowych, a w szczególności do ujmowania kosztów poniesionych na szkolenia w § 4700 Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej.

Proszę o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie **14 dni** od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zalecenia, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. Wojewody Warmińsko-Mazurskiego

Grażyna Kluge
Wicewojewoda Warmińsko-Mazurski

WYDZIAŁ FINANSÓW I KONTROLI

Wysłano dnia 2015-06-13

Podpis

DYREKTOR
WYDZIAŁU FINANSÓW I KONTROLI

Kwieciński Stupienko